

EL PETIT ASTEROIDE B 612 I EL PETIT PRÍNCEP

Deixeu que aquí m'estigui.

I que posi una mica els ulls en la natura.

Aquest mar matinal, aquest cel sense núvols,

Amb els seus blaus resplendents, i la groga ribera.

Tot bell i immensament il·luminat.

(Konstandinos Kavafis)

DIBUIXA'M UN XAI..

“EL PETIT PRÍNCEP”

Els astrònoms han definit els asteroides (també anomenats planetes menors) com cossos aspres, rocosos i més petits que un planeta. Roques que formen el cinturó d'asteroides. Per arribar als confins dels nostre sistema solar, hauríem d'atravesar el núvol d'Oort , encara que, segons diuen, mai cap astrònom l'ha vist però se suposa que és un lloc immens de cometes i asteroides a la deriva.

WIKIPEDIA

Asteroide IDA i el seu satèl·lit DÁCTILO. Imatge enviada per la sonda GALILEU el 28 d'Agost

Hi ha qui diu que l'Asteroide B612 el va descobrir l'astrònom alemany August Kopff cap a l'any 1906 i que va ser vist per última vegada l'any 1909 per un astrònom turc.

Sigui com sigui, vist o no vist l'asteroide B612, nosaltres que estem tan orgullosos del nostre planeta perquè està a una distància correcta del Sol, ens costa acceptar la fragilitat de la vida; ens costa entendre les imperceptibles propietats d'un Univers i no entenem, tampoc, que l'Univers és un gegant de diversitats. Tot i que l'Astronomia ha avançat moltíssim des de la dècada dels anys vuitanta, encara posem en dubte certs descobriments amb el pretext que desafien el model estàndard modulats des de fa segles. És per això que el Petit Príncep, l'aïllem del nostre món perquè no podem veure el seu horitzó còsmic, però nosaltres tampoc podem veure el nostre.

Aleshores, per entendre tot el que ens diu el Petit Príncep, cal fugir de definicions sobre asteroides i esquivar les lleis de la física. Ens fixarem, només, en els reptes que envolten les preguntes gairebé desconcertants, però suaus i amables, lliures i netes d'un nen que ve d'un altre món i que, amb un somriure càlid, exigeix respostes imprevisibles i, alhora, difícils. Tal vegada per tot allò que ens ha acompanyat dia a dia en el transcurs dels temps i que ens ha portat a coneixements plens d'urgències inviolables. Aquest nen pacient i tranquil és com si ens agafés de la mà per començar un nou aprenentatge més ple de vida i contemplar-ho tot sense recels.

EL llibre vol venir a representar la defensa de l'emotivitat. Vegem per què. Sense adonar-nos ens identifiquem amb l'aviador que ha sofert una averia quan volava sobre el desert i, de sobte, rep la visita increïble d'un petit príncep ros i d'ulls blaus quina única preocupació, a ple desert, és trobar un xai (o algú que l'hi dibuixi) perquè es mengi les arrels dels arbres que amenacen la integritat del seu petit planeta. L'exigència del petit príncep fa que l'aviador s'irriti davant d'un prec tan inoportú com inapropiat:

- Si et plau...dibuixa'm un xai!
- Què dius?
- Si et plau... dibuixa'm un xai...

Contemplava, l'aviador, aquesta aparició amb els ulls ben oberts d'estranyesa. No oblidem que es trobava a mil milles de tota terra habitada. Però –com diu Saint-Exupéry – quan un misteri és massa interessant, ningú gosa desobeir. I, així, l'aviador, encara que malhumorat, es treu de la butxaca un full de paper i comença a dibuixar el xai.

L'aviador ha de cedir davant la "lògica" del nen si és que vol comunicar-s'hi i aquest fenomen, la comunicació, comença a tenir importància des del moment en què, d'una manera tan senzilla com emotiva, el nen li demana un xai. Caldria preguntar-se si realment sabem el què diem quan parlem "d'entendre'ns" amb algú, amb una altra persona. L'autèntica comunicació humana, ens ve a dir el petit príncep, consisteix en SENTIR amb una altra persona. L'emotivitat és la clau més adient per apropar-nos. L'aviador es sorprèn del seu poc aprenentatge per distingir el que és fonamental i essencial d'unes paraules que tenen tant valor com ficció. I és que l'home no pot conèixer l'essència dels mots i el seu significat més profund perquè està atrapat dins una tela d'aranya feta de fils de rutina, de fàstic, de presses, de telèfons, de números i de rellotges.

És a través de les paraules senzilles del petit príncep que comprenem la malaltia del món i, comprenem, també, que les solucions de qualsevol signe, poden reduir-se a una ineficàcia, donada la incomprensió i la intransigència de tots.

És tan difícil per l'home comunicar-se?. Sí, si aquesta comunicació enlloc de traduir-se en comprensió s'aferra al més absurd, com és, només donar valor al que creiem com a vertader.

Per comunicar-se s'ha de COMPRENDRE i, per comprendre, és necessari commoure's. I l'emotivitat, el llenguatge de l'emoció, està exclòs d'una cultura que adora la força i el número, l'enganyosa seguretat que ofereix la rutina, l'exactitud i la cosa establerta.

El petit príncep arriba al nostre planeta i queda sorprès de les persones grans. No entén l'home que beu per oblidar la vergonya de beure, el rei que solament mana allò que ha de succeir i s'enganya amb el seu poder, el vanitós, l'home de negocis que contava els estels constantment pel sol plaer de sumar, el savi o el faroler esclau d'un senyal absurd...i, el que més el sorprèn és la seriositat en què es fan les coses. En la seriositat en què s'aferren a l'existència, i el convenciment de la seva utilitat en el treball. El petit príncep no entén aquesta "seriositat", i la utilitat, poc menys que circumstantial, li resulta còmica. Què ens ofereix aquest nen ric i estrany?. Què ens dóna per substituir aquests conceptes?. Doncs, ens demana que no dissimulem la nostra emotivitat, la nostra espontaneïtat, que siguem valents per canviar la nostra imatge de persones "serioses", que anem al risc d'ésser diferents, que ens llancem a comprendre sense avergonyir-nos per si ens commouen, que abandonem l'estructura rígida que tot ho suportem i que no plorem gaire; ens ve a dir que, és més important comprendre que fer, i que és més important sentir que fer. Abans comprendre; després fer. Abans sentir, després fer.

El petit príncep és enemic de les persones que voluntàriament s'etiqueten i se senten darrera la seva tarja de presentació: uns cognoms, una professió, un compte bancari, una casa, un cotxe i un "currículum social"; no és que ho deprecii, senzillament no ho pot entendre i creu que és un error. No és més important per conèixer algú –diu el petit príncep- saber els seus gustos, el color dels ulls, els seus temors, el batec del seu cor, que no pas el preu de la seva masia?.

Però què trist, qualsevol persona que adoptés aquesta conducta seria assenyalada com estranya. Què trist és que avui les referències socials siguin més importants que no pas la persona vestida d'altres valors: senzilla, espontània, "salvatge", feliç. Què trist que l'emotivitat sigui exclosa i gairebé desaconsellada en les relacions socials. Per què?. Per què ens defensem amb màscara de seriosos?. Per què ens posem a la defensiva i amaguem el què sentim?. El petit príncep critica aquest esquema psicològic i s'ofereix perquè siguem tot el contrari. Per això ens commou quan marxa; ha aconseguit comunicar-nos no ja una postura, ni una actitud, sinó que ens connecta amb una altra ona espiritual, i ens deixa nostàlgics i optimistes a la vegada.

Sabem que el petit príncep no existeix, però pot existir; faria falta molt poc perquè existís. Mirem al nostre voltant i veurem cares que es pregunten: on anem? o què passa que la gent amb rictus feixuc i front entelat mira la llum verda/vermella del semàfor per passar corrent, sense dir res, de pressa com aquell que no té temps mai per res, ni per adonar-se'n de si fa sol o esta núvol. Què passa amb aquesta vida cronometrada minut a

minut. Hi ha gent que s'ho pregunta però, deixen, cansats, que tothom passi, corri, no rigui, no plori, no s'entretengui. Amb tot i això, algú, en aquesta recta del nou any, del nou segle, del nou mil·lenni, diu amb por: **DIBUIXA'M UN XAI...**

No sabem si l'Asteroid B612 pertany a un altre sistema estel·lar, o si té una gran harmonia d'estrelles amb el seu contrast de colors: blaves, blanques, grogues i ataronjades, és a dir, un pessebre no visual però possible. De fet, des de 1980, els astrònoms no paren de descobrir nous sistemes planetaris. Abans, però, René Descartes (filòsof racionalista francès del segle XVII) ja va dir que "cada sol és una estrella i cada estrella té el seu propi món de planetes". Un altre visionari va ser Giordano Bruno (segle XVII) que va dir que l'Univers devia estar ple d'altres mons. A menys que se'ns demostrin senyals contràries, el sentit comú i la raó, com únics referents ara mateix, afavoreixen la idea de que l'Univers està ple de molts mons. Al capdavall, en la nostra civilització occidental, la idea de que l'Univers és immens i que és la casa d'altres mons apareix per primera vegada per boca del filòsof grec Tales de Milet (segle VII a.C.). El segueixen en aquesta idea de multiplicitat de mons: Demòcrit, Epicur i altres que argumentaren que l'Univers era infinit en extensió i que això implicava necessàriament un infinit de mons habitats. Fins i tot, els escolàstics (moviment teològic i filosòfic de mitjans del segle XI fins a mitjans del segle XV) van introduir la creença que Déu, en un principi, havia creat altres mons. Fins aquí també ja podríem comentar i esmentar tots els astrònoms que defensen actualment, amb cert convenciment, les hipòtesis de sistemes planetaris arreu de l'Univers.

Aleshores, si des de l'Atlas del cel, en les hores de fosc, poguéssim veure constel·lacions en el món del Petit Príncep segurament que hi veuríem, alçada la nit, nebuloses com la nostra Gran Nebulosa d'Orió amb els seus colors destacats; o durant els caps vespres tenyits d'or, trobar cúmuls oberts com el de les Pleyades.

Si Galileu va orientar el seu telescopi cap el cel, no pot ser estrany imaginar-nos un Univers a on poder anar amb la imaginació i demanar al Petit Príncep: **DIBUIXA'M EL SECRET DE LA HISTÒRIA DEL COSMOS..** Si fos així, si ens el poguéssim dibuixar, no cal dir, que li demanaríem, també, el dibuix d'una flor (diferent de la seva que tant troba a faltar) i que ens la pintés de color vermell, o blau, tot enyorant les nebuloses planetàries del nostre planeta Terra; potser, fins i tot, ens atreviríem a demanar al Petit Príncep un disseny dels anells de Júpiter i li explicaríem que varen ser descoberts a l'any 1979 per la sonda Voyager 1. Aleshores, no ens caldria més remei que explicar-li què són les naus interplanetàries i, no sabem si podria capficar-se, dient-li que viatgen a una velocitat increïble, encara que amb limitacions perquè no poden superar la velocitat de la llum (300.000km/s).

Per entendre la immensitat de l'Univers, els astrònoms dibuixen mapes perquè no poden visualitzar les distàncies. Les distàncies es donen en anys llum: 1 any llum és la distància que recorre la llum en un any, és a dir, un any-llum equival a nou bilions i mig de kilòmetres (9.460.99.819.000 kilòmetres). Amb tot, els astrònoms poca cosa poden fer per mesurar les distàncies dels objectes més distants i cap mètode serveix fora de la Via Làctia. Aleshores, ens quedarem amb el somni d'un nen, el Petit Príncep, que va existir en el cor d'un aviador escriptor.

4 de Febrer de 2009

© Carme Mas i Soler